

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

308

Szerző: *V-i.*

Cím: *Apróbb dolgok egy nagy városról.*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bp.

1916. XII. 15

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Apróbb dolgok egy nagy városról.

Azok számára, a kik magántudósi íróasztaluk mellől folytonos erkölcsprédikációkkal alkalmatlankodnak a szegény magyar főváros türelmes és sokat szenvedett polgárainak, minden különösebb magyarázat nélkül vagyok bátor itt alant néhány apróságot följegyezni.

Előre bejelentem, hogy nem nagyfontosságú dolgokról van szó, hanem kizáróan jelentéktelen észleletekről, a miket szándékosan válogattam össze s a mik éppen ezért figyelemre méltók. Figyelemre méltók már csak azért is, mert jelentéktelenségükben is élénken bizonyítják, hogy Budapest — érttem ez alatt a nagy tömeg lelkét — mennyire nem romlott meg a háboru alatt, mennyire nem durvult meg, sőt — ha szabad ezzel a látszóan túlzó, de valójában igazságos meghatározással élnem — mennyit javult, milyen nagy mértékben vált finommá éppen akkor, a mikor a természetes konzekvencia az ellenkezőjére adott volna módot és lehetőségét.

Az első példa, a mit fenti tisztességteljes kijelentésem bizonyítására bátor leszek fölemlíteni, egy egészen furcsa botanikai alkotásról fog szólni és címe ez lesz:

A művirág.

A művirág — türelmes olvasóm — abban az értelemben, a hogy most beszélni akarok róla, egészen új növény és ha emlékezetem nem csal, ennek a vérzivaros ezerkilencszáztizzenhatodik évi november hónapjában látta meg először a napvilágot. Magja a romantika, humusza a mi érzékeny szívünk és életrekeltője az a bizonyos valami, a mit inkább nevezhetnék tömegpszichológiának, mint üzleti élelmességnek.

Arról van szó tudniillik, hogy a múlt hónap óta a körut sarkán papirosból és viaszból készült rózsák és krizs'émek jelentek meg a virágárus kosarai között. Megjelenésük első napjait, mint minden újítást, bizonyos lekicsinyelő mosoly és ajkbiggyesztés kísérte.

— Mi ez? — mondta a budapesti ember, de két nap múlva, a mikor a kofa este bejött kosarával kedvelt kávéházába és szeretetreméltó mosollyal kínálta újdonsült portékáját, már bizonyos beleegyezéssel állapította meg, hogy az a furcsa valami *virág*. Igaz, hogy nem valódi, igaz, hogy illata sincs, de mégis virág. Művirág, háborus virág, *de virág*, és a következő napon már vásárolt is belőle, már haza is vitte a feleségének s szót lovagi hődelattal.

— Édesem . . . virágot hoztam magának . . . Mert.

Mert, mondta magában a budapesti ember, én ugyan tudom, hogy ez az egész csak becsapásra van alapozva, de végeredményben is nem a virág a fontos, hanem az illúzió, és ha az antant lehetlenné tette is, hogy valódi virágot adjak a menyasszonynak, vagy feleségemnek, azt nem tudja megtiltani, hogy a szívemből kivesszen a jóság és nemesség és én ne bizonyíthassam be egy papírból és viaszból készült szimbólummal, hogy a háboru ellenére is van szívem és szeretni tudok . . .

A második példa még az elsónél is igénytelenebb és arról szól, hogy

Mit játszik a cigány?

Erre a megfigyelésre úgy jutott a sorok írója, hogy lakásával szemközt egy tipikus budapesti kávéház van, a miben feketeképű cigányzenészek koncerteztek. *Koncerteztek*, irtam, mert egyidőben, egészen a legutóbbi hónapokig, valóban koncertezett a

cigány, a minek budapesti értelme az, hogy mindenféle zagyva mūdalt, kuplét és macsicsot játszott, úgy hogy már azon tanakodtam, hogy vagy én költözöm ki a lakásból, vagy a primást verem meg, ha egyszer tanuk nélkül találkozom vele. Egy szép estén azonban, a mikor irtózáttal vegyes aggodalommal megyek haza lefeküdni, hiába várom az elalvás előtti koncertet. Csönd van, nyugalom van, — egy hang se hallatszik.

— Biztosan tányéroz, gondolom magamban.

Lefekszem, várok, hallgatózom, — megint nem hallok semmit. Most már idegesít az ügy, az ablakhoz megyek, kinyitom és kifülelek, hát finom, szordinós csellóhangokat hallok, hogy azt mondja, hogy:

... Lehullott a rezgő nyárfa ezüstsínű levele . . .

Becsukom az ablakot és elgondolkodom, hogy ni, a cigány is emlékezik, ő is unja. Másnap fülelek, várok, megint csak finom, borongós, édes-bus muzsika. Harmadnap már nem bírom tovább, bemegyek a kávéházba és megkérdem a primást, hogy mi van vele? Meghalt-e valakije, vagy vesztett a lövésznyen, hogy így megváltozott.

— Nem, kérem, — mondja a füstös — nem én változtam meg, hanem a közönség. Nem kell nekik már a macsics, csak a szomorut kedvelik. Tudja Isten, azt hiszem, *megfinomodtak* . . . V—1.